

Sygn. akt II AKa 128/18	Lublin, dnia 14 czerwca 2018 r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Beata Siewielec
Sędziowie:	SA Wojciech Zaręba SO del. do SA Mariusz Jaroszyński (sprawozdawca)
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kijak

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Chełmie Marcina Stelmacha

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2018 r.

sprawy **P. C.**, syna S. i D. z domu W., urodzonego (...) w C.,

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 9 marca 2018 r., sygn. akt: IV K 431/17

na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę P. C. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Chełmie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

P. C. został oskarżony o to, że w dniu 14 marca 2017 r., w miejscowości K. H., woj. (...), działając w zamiarze bezpośrednim spowodowania u A. K. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, kilkakrotnie uderzył w/w pokrzywdzonego w głowę narzędziem tępokrawędzistym w postaci kolby z broni pneumatycznej, powodując jego upadek na podłogę, czym doprowadził do powstania u pokrzywdzonego krwiaka nadtwardówkowego po stronie prawej czołowej z efektem masy wymagającego pilnej trepanacji czaszki, obrzęku mózgu oraz złamania kości skroniowej i czołowej po stronie prawej stanowiących chorobę realnie zagrażającą życiu, tj. o czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 9 marca 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 431/17, Sąd Okręgowy w Lublinie oskarżonego P. C. uznał za winnego w ramach zarzucanego mu czynu tego, że w dniu 14 marca 2017 r., w miejscowości K. H., woj. (...), działając w zamiarze bezpośrednim spowodowania u A. K. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, uderzył go w głowę narzędziem tępokrawędzistym w postaci kolby z wiatrówki, skutkiem czego pokrzywdzony upadł na podłogę, a następnie uderzał kolbą z w/w broni i kopał leżącego po całym ciele, przy czym uderzenie kolbą z broni w głowę skutkowało powstaniem u pokrzywdzonego krwiaka nadtwardówkowego po stronie prawej czołowej z efektem masy

wymagającego pilnej trepanacji czaszki, obrzęku mózgu oraz złamania kości skroniowej i czołowej po stronie prawej stanowiących chorobę realnie zagrażającą życiu, co stanowi czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i za to na mocy art. 156 § 1 k.k. (powołany przepis w brzmieniu obowiązującym przed dniem 13 lipca 2017 r.) skazał go na karę roku pozbawienia wolności; na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. wykonanie tak orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił wobec oskarżonego na okres lat pięciu tytułem próby; na mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego przepadek dowodów rzeczowych wyszczególnionych w wykazie dowodów rzeczowych nr I/168/17/P pod poz. 1 i 3; na mocy art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięciu) złotych; na mocy art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora pisemnie o przebiegu okresu próby raz na trzy miesiące; na mocy art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby; na mocy art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary grzywny okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 16 marca 2017 r. godz. 8.00 do dnia 10 kwietnia 2017 r. godz. 15.22 zaokrąglając w górę do pełnego dnia i przyjmując dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jako równy dwóm dziennym stawkom grzywny; zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, z których wyłożone wydatki przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od powyższego wyroku złożyli prokurator i obrońca.

Prokurator zaskarżając go w części co do rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonego zarzucił rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności wynikającą z orzeczenia wobec P. C. kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, podczas gdy ustalone przez Sąd okoliczności osobiste sprawcy i okoliczności popełnienia przestępstwa powodują, że tak orzeczona kara jest niewspółmierna do stopnia jego społecznej szkodliwości oraz pozbawiona jest należytego wpływu zapobiegawczego i wychowawczego w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej;

Podnosząc powyższe prokurator wniósł o zmianę ww. wyroku w zaskarżonej części poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary 3 lat pozbawienia wolności.

Obrońca zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczonej kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem zarzucił rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary polegającej na warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat, wymierzonej na skutek nieustalenia stopnia pewności prognozy kryminologicznej, jak również nieuwzględnienia w sposób dostateczny właściwości i warunków osobistych oskarżonego, sposobu życia przed popełnieniem czynu zabronionego i zachowania się po jego popełnieniu, jak również nieuwzględnienia okoliczności pojednania się oskarżonego z pokrzywdzonym.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności poprzez skrócenie okresu próby do 2 lat.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia Sąd Apelacyjny zobligowany był uchylić zaskarżony wyrok, gdyż sąd rozpoznający sprawę w pierwszej instancji był nienależycie obsadzony (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Przedmiotem niniejszego postępowania jest czyn zakwalifikowany z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. popełniony w dniu 14 marca 2017 r. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy, wskazując na zmianę brzmienia z dniem 13 lipca 2017 r. art. 156 § 1 pkt 2 k.k., zawarł następujące stwierdzenie: „czyn przypisany oskarżonemu obecnie stanowi zbrodnię (...), a w dacie popełnienia tego czynu przez P. C. stanowił występki” (strona 3 uzasadnienia). Cytowane stwierdzenie zdaje się wskazywać, że sąd I instancji stoi na stanowisku, iż z dniem 13 lipca 2017 r. zmienił się charakter zarzuconego oskarżonemu czynu, który w dacie popełnienia stanowił występki, zaś w czasie procedowania przez tenże sąd był zbrodnią. Jak należy wnioskować zaważyło to również na decyzji o rozpoznaniu sprawy w składzie jednego

sędziego i dwóch ławników – jako składu właściwego dla spraw o zbrodni (art. 28 § 2 k.p.k.) S. takiego nie sposób zaaprobować. Omawiana kwestia rodzi konieczność poczynienia kilku przedstawionych poniżej uwag.

Typizacja czynu jako występku czy zbrodni należy wyłącznie do sfery prawa materialnego. Do konkretnego czynu wyczerpującego znamiona jednego typu przestępstwa może odnosić się tylko jedna norma sankcjonująca i kategoryzująca czyn jako występki lub zbrodnię. Tym samym pojęcie zbrodni musi być identycznie definiowane na gruncie prawa materialnego i procesowego i z całą pewnością należy wykluczyć, że to samo przestępstwo będące przedmiotem danego postępowania podpada pod inną normę materialnoprawną określaną na potrzeby procesowe – w myśl jakichś innych kryteriów niż te wynikające z art. 4 § 1 k.k. Innymi słowy – zasada jedności norm prawa materialnego i procesowego eliminuje możliwość przyjęcia, że sprawa której przedmiot obejmuje czyn będący występkiem – należy jednocześnie do kategorii zbrodni na płaszczyźnie procesowej. Stanowisko takie jest ugruntowane w judykaturze (vide: uchwała Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2007 r. I KZP 34/06 opubl. OSNKW 2007/2/10, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2013 r. I KZP 25/12 opubl. OSNKW 2013/5/37, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie II AKa 212/16 niepubl.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej stwierdzić zatem należy, iż czyn zarzucony oskarżonemu, zważywszy na treść art. 4 § 1 k.k., w powiązaniu z datą jego popełnienia oraz wprowadzenia zmiany przepisu art. 156 § 1 pkt 2 k.k. – był jedynie występkiem – i z uwagi na gwarancyjny charakter cytowanej normy – nigdy zbrodnią w rozumieniu kodeksu karnego stać się nie mógł. Takiego statusu tego czynu nie zmienia fakt, że od 13 lipca 2017 r. tego rodzaju aktywność przestępcza stanowiła już zbrodnię, skoro przedmiotem danego postępowania jest zawsze konkretny czyn konkretnego sprawcy, nie zaś określony typ czynu.

W kontekście poczynionych uwag wadliwe było rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy w składzie ławniczym – zastrzeżonym dla spraw o zbrodni, podczas gdy składem właściwym winien być skład jednego sędziego – zgodnie z ogólnym unormowaniem wynikającym z art. 28 § 1 k.p.k. Wyjątki od wskazanej zasady są przewidziane w art. 28 § 2,3 i 4 k.p.k. W rozpoznawanej sprawie żaden ze wskazanych w tych przepisach wyjątków nie ma miejsca. Oskarżonemu zarzucono popełnienie występku. W aktach sprawy brak jest postanowienia, które wskazywałoby, iż w ocenie sądu I instancji rozpoznawana sprawa cechuje się szczególną zawilnością lub wagą. Bezwzględna przyczyna odwoławcza polegająca na tym, że sąd był nienależycie obsadzony zachodzi wówczas, gdy skład sądu orzekającego w konkretnej sprawie jest różny od tego, który przewidziany jest w ustawie jako wyłączny do rozpoznawania określonej kategorii spraw, w sądzie danego szczebla – a taka sytuacja, jak wskazano, zaistniała w niniejszej sprawie.

Stwierdzona przyczyna odwoławcza o charakterze bezwzględny, określona w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – w postaci nienależytej obsady sądu, skutkowałą koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku, wyłączając merytoryczne ustosunkowanie się do wywiedzionych środków odwoławczych.

Przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chełmie czyni zadość tak przepisom o właściwości rzeczowej (ustawa z dnia 23 marca 2017 r. – Dz. U. z 2017 r., poz. 773 nie zawierała przepisów intertemporalnych), jak i właściwości miejscowej. Końcowo stwierdzić należy, iż tenże Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 18 października 2017 r. z oczywistą obrazą art. 35 § 1 k.p.k. stwierdził swoją niewłaściwość przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu w Lublinie jako rzeczowo właściwemu.